

§ 294

Yttrande över remiss om betänkande Högre växel i minoritetspolitiken SOU 2020:27

KSN-2020-02241

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar för egen del

1. **att** Uppsala kommun vill understryka att finansieringsprincipen alltid skall gälla när staten vill utöka, ändra eller överföra uppgifter till den kommunala nivån.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

2. **att** avge yttrande till kulturdepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

Kulturdepartementet har remitterat slutbetänkandet Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning och uppföljning (SOU 2020:27) till Uppsala kommun för yttrande senast den 1 oktober 2020.

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och föreslå hur ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken ska organiseras. Syftet har varit att åstadkomma en ändamålsenlig organisering av uppgifterna för att bidra till en stärkt minoritetspolitik.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 september 2020
- Bilaga 1, yttrande över remiss om slutbetänkande Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning i minoritetspolitiken (SOU 2020:27)

Yrkande

Fredrik Ahlstedt (M) yrkar:

att Uppsala kommun vill understryka att finansieringsprincipen alltid skall gälla när staten vill utöka, ändra eller överföra uppgifter till den kommunala nivån.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-09-29

Beslutsgång

Ordförande ställer först Fredrik Ahlstedts (M) ändringsyrkande mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2020-09-15

Diarienummer:
KSN-2020-02241

Handläggare:
Nina Klinge-Nygård

Yttrande över remiss om slutbetänkande Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning i minoritetspolitiken (SOU 2020:27)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till kulturdepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Kulturdepartementet har remitterat slutbetänkandet Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning och uppföljning (SOU 2020:27) till Uppsala kommun för yttrande senast den 1 oktober 2020.

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och föreslå hur ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken ska organiseras. Syftet har varit att åstadkomma en ändamålsenlig organisering av uppgifterna för att bidra till en stärkt minoritetspolitik. Utredningen i sin helhet finns att läsa via denna [länk](#).

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samverkan med socialförvaltningen. Äldreförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen har beretts möjlighet att ge synpunkter. Ärendet har inte några konsekvenser ur näringslivs- och jämställdhetsperspektivet. Ur barnperspektivet sett är en välfungerande minoritetspolitik av stor vikt för barn och unga i de aktuella grupperna och utredningens förslag bör ge en positiv utveckling för dessa.

Föredragning

Sedan januari 2010 har Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget haft nationellt ansvar för samordning och uppföljning av minoritetspolitiken. En rad insatser har gjorts för att främja de nationella minoriteternas rättigheter, de nationella minoritetsspråkens fortlevnad och utveckling, och tillämpningen av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Kommuner och regioner i förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt utvecklings- och pilotkommuner inom strategin för romsk inkludering som fått stöd av uppföljningsmyndigheterna har tagit viktiga steg framåt. I övriga kommuner har dock genomförandearbetet gått mycket långsamt och grundskyddet i minoritetslagen har fått begränsat genomslag. Utredningen konstaterar att arbetet med samordningen och uppföljningen av minoritetspolitiken har inneburit en rad utmaningar, otydligheter och svårigheter.

I slutbetänkandet föreslås att minoritetspolitikens nuvarande tre delområden ska ersättas med fyra delmål: frihet från diskriminering och annan negativ särbehandling; inflytande och delaktighet för både vuxna och barn och unga; kulturell identitet genom att få möjlighet att tillägna sig, använda och utveckla sitt minoritetsspråk, bevara, utveckla och ha tillgång till sitt kulturarv samt i övrigt tillägna sig och utveckla sin kulturella identitet; levande minoritetsspråk genom förutsättningar att bevara och utveckla ett levande språk i Sverige. Det nya i förslaget är att diskriminering belyses särskilt.

Regeringen ska också utveckla och använda sig av en särskild styrstrategi i sin myndighetsstyrning – minoritetspolitisk integrering – vilken kan jämföras med hur man har arbetat med jämställdhetsintegrering. Strategin innebär att utvalda myndigheter vid behov ges i uppdrag att arbeta med att långsiktigt integrera ett minoritetsperspektiv i det ordinarie beslutsfattandet inom organisationen. Den minoritetspolitiska integreringen kan även ge vägledning för kommuner och regioner, och målen anger de effekter eller samhällsförändringar som de minoritetspolitiska insatserna ska bidra till att förverkliga.

För att åstadkomma en ändamålsenlig och effektiv styrning av minoritetspolitiken, krävs det tydligare myndighetsstyrning från regeringen och sektorsövergripande samordning mellan myndigheter. Uppdraget, som central uppföljande och samordnande myndighet när det gäller de nationella minoriteterna judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar samt de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib, ska flyttas från Länsstyrelsen i Stockholms län till Institutet för språk och folkminnen (Isof).

Genom att samla flera frågor hos samma myndighet finns det bättre förutsättningar att styra inriktningen på verksamheten och nyttja de samlade resurserna effektivt och ändamålsenligt. Det ger förutsättningar att skapa en rad värdefulla synergier som talar för att samordnings- och uppföljningsuppdraget bör placeras hos Isof. Det tidigare föreslagna inrättandet av språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli och romani chib, med Isof som ansvarig huvudman (Språkcentrum för nationella minoritetsspråk, 1 oktober 2019), skulle stärka myndighetens förutsättningar på minoritetsområdet ytterligare. Uppsala kommun ställde sig positiv till det förslaget.

Sametingets roll inom samordnings- och uppföljningsuppdraget för de samiska frågorna behåller det, men uppdraget ska renodlas till att bevaka frågor som rör samiska rättigheter och samiska språkets utveckling inom minoritetspolitiken. Isof och

Sametinget ska samverka, såsom Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget gör i dagens läge. Utredningen föreslår att förändringarna genomförs med verkan från och med den 1 januari 2022.

Uppsala kommun bedömer i förslaget till yttrande i ärendets **bilaga 1** att utredningen vilar på ett gediget och grundligt arbete. Utredningen vittnar om en förståelse för och kunskap om komplexiteten i frågor som rör de nationella minoriteterna och minoritetspolitiken.

Uppsala kommun har i sitt yttrande om betänkande SOU 2017:60 Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik (augusti 2017) förordat att förlägga arbetet med samordning och uppföljning av minoritetspolitiken hos en framtida institution för mänskliga rättigheter. I yttrandet om betänkande Ds 2019:4 Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige (april 2019) efterlyste kommunen specialistkompetens på området nationella minoriteter hos den föreslagna institutionen för mänskliga rättigheter. Utifrån föreliggande förslag att förlägga arbetet med samordning och uppföljning av minoritetspolitiken hos Isof blir Uppsala kommuns önskan till stor del tillgodosedd enligt ovan och därför ställer sig Uppsala kommun positiv till förslaget.

I förslaget till yttrande omfattar kommunen på det stora hela förslagen i utredningen och välkomnar långsiktigheten i de samma, bland annat att samla kunskap om och kompetens i de nationella minoriteternas språk och kulturer tillsammans med arbetet med samordning och uppföljning av minoritetspolitiken hos samma myndighet.

Det är särskilt positivt att de nuvarande delområdena i minoritetspolitiken ersätts med delmålen och att arbetet mot diskriminering lyfts. Som utredaren framför behöver regeringen överväga placeringen av uppdraget för samordning och uppföljning av den nationella minoriteten romers rättigheter, inklusive strategin för romsk inkludering. Detta kopplat till att regeringen inte tydligt har aviserat om man avser att gå vidare med förslaget om en särskild romsk myndighet (Ds 2019:15), som Uppsala kommun har ställt sig positiv till.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 september 2020
- Bilaga 1, yttrande över remiss om slutbetänkande Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning i minoritetspolitiken (SOU 2020:27)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Kommunstyrelsen

Datum:
2020-09-15Diarienummer:
KSN-2020-02241Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
majlis.nilsson@regeringskansliet.se
Ku2020/01170/CSMHandläggare:
Nina Klinge-Nygård

Yttrande över remiss om slutbetänkande Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning och uppföljning (SOU 2020:27)

Kulturdepartementet har remitterat ovan rubricerat betänkande till Uppsala kommun för yttrande.

Uppsala kommun bedömer att utredningen vilar på ett gediget och grundligt arbete. Utredningen vittnar om en förståelse för och kunskap om komplexiteten i frågor som rör de nationella minoriteterna och minoritetspolitiken.

Uppsala kommun vill understryka att finansieringsprincipen alltid skall gälla när staten vill utöka, ändra eller överföra uppgifter till den kommunala nivån.

Uppsala kommun ställer sig bakom förslagen i utredningen och välkomnar långsiktigheten i desamma, bland annat att samla kunskap om och kompetens i de nationella minoriteternas språk och kulturer tillsammans med arbetet med samordning och uppföljning av minoritetspolitiken hos samma myndighet. Det kombinerat med att myndigheterna, Institutet för språk och folkminnen och Sametinget, ska arbeta på ett rättighetsbaserat sätt ger ett bra stöd till kommunens minoritetspolitiska arbete och i förlängningen de nationella minoriteterna. Arbetet med strategin för romsk inkludering kommenteras särskilt nedan.

Uppsala kommun har i sitt yttrande om betänkande SOU 2017:60 förordat att förlägga arbetet med samordning och uppföljning av minoritetspolitiken hos en framtida institution för mänskliga rättigheter. I yttrandet om betänkande Ds 2019:4 efterlyste kommunen specialistkompetens på området nationella minoriteter hos den föreslagna institutionen för mänskliga rättigheter. Utifrån föreliggande förslag att förlägga arbetet med samordning och uppföljning av minoritetspolitiken hos Institutet

för språk och folkminnen kan vi anse att vår efterfrågan till stor del är tillgodosedd enligt ovan.

Avsnitt 8.2.1 Delområdena ersätts med delmål

Principen om icke-diskriminering är grundläggande i allt arbete med mänskliga rättigheter. Risker att utsättas för hot, hat och våld får inte utgöra hinder för personer som tillhör de nationella minoriteterna att kunna vara öppna med sin identitet, sitt språk och sin kultur eller lyfta sina frågor för debatt.

Utredarens förslag att ersätta minoritetspolitikens tre delområden med fyra delmål, varav frihet från diskriminering och annan negativ särbehandling, är ett, välkomnas av kommunen. Minoritetsrättigheterna förtydligas och det görs tydligare vilka effekter som ska uppnås inom minoritetspolitiken.

Avsnitt 8.2.3 Minoritetspolitisk integrering

Utredningens förslag om en särskild styrstrategi i den statliga myndighetsstyrningen – minoritetspolitisk integrering - välkomnar Uppsala kommun som ett effektivt verktyg för styrning och utveckling av minoritetspolitiken. Det utgår från insikten om att minoritetsrättigheter förverkligas där resurser fördelas, beslut fattas och normer skapas.

Avsnitt 8.5.12 Strategin för romsk inkludering

Som utredaren framför behöver regeringen överväga placeringen av uppdraget för samordning och uppföljning av romers rättigheter, inklusive strategin för romsk inkludering. Ovan kopplat till att regeringen inte tydligt har aviserat om man avser att gå vidare med förslaget om en särskild romsk myndighet (Ds 2019:15), som Uppsala kommun har ställt sig positiv till.

Det antiziganistiskt betingade utanförskapet är fortfarande en del av samhällsstrukturen och det krävs tid, resurser, arbete och förståelse för minoritetens utsatthet för att kunna förändra det. Uppsala kommun har haft möjligheten att vara en utvecklingskommun för romsk inkludering 2016-2020 och har haft ett bra samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län. Kommunen efterfrågar fortsatt gott stöd, verktyg och samordning för ett effektivare genomslag på området och för rättighetsbärarna.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Lars Niska
Sekreterare